

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного
бізнесу і наук

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЛОГІСТИКА»

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність – 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма – «Міжнародна логістика і митна справа»
вид дисципліни – обов'язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченого радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“29” серпня 2023 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Майборода О.С. - к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Надія КАЗАКОВА

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Олена ХАНОВА

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародна логістика» складена відповідно до освітньо-професійної програми
«Міжнародна логістика і митна справа»
підготовки бакалавра
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Міжнародна логістика» є оволодіння теоретичними знаннями з питань економіки логістики та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів технологій та процедур в управлінні логістичних систем: набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта економічної та фінансової логістики.

1.2.Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародна логістика» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції. ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розворядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту

1.3. Кількість кредитів –3.

1.4. Загальна кількість годин –90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
7-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
58 год.	
в т.ч. індивідуальні завдання	

1.6. Загальні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовоно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютнофінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій у міжнародній логістики та митної справи.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрутувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування. ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційноаналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні та практичні аспекти міжнародної логістики

Тема 1. Понятійний апарат та система міжнародної логістики

Суть, основний термінологічний апарат міжнародної логістики як виду управлінської діяльності глобальному економічному просторі. Роль та місце міжнародної логістики у глобальних ланцюгах постачання. Еволюція основних теорій міжнародної логістики

Тема 2. Міжнародні логістичні системи у світовій економіці

Сучасні підходи до трактування поняття логістичних систем та їх класифікація. Елементи логістичної системи: закупівля, виробництво, транспортування, складування, розподіл у світовій економіці. Основні глобальні логістичні системи

Тема 3. Міжнародні логістичні мережі

Виникнення та розвиток глобальних логістичних мереж. Проміжні станції логістичних мереж (транспортні вузли, пункти перевантаження, магазини, багатофункціональні логістичні центри). Побудова глобальних мережевих логістичних компаній

Тема 4. Маркетинг у міжнародних логістичних мережах

Маркетинг як комплексний, системний підхід до формування міжнародних ланцюгів постачання. Маркетингова логістика в міжнародних ланцюгах постачання. Перспективи подальшого розвитку маркетингової логістики міжнародних ланцюгів постачання

Розділ 2. Особливості розвитку міжнародної логістики

Тема 5. Закупівельна логістика у глобальному економічному просторі

Сутність і завдання закупівельної логістики. Вибір постачальника та систем постачання. Вибір економічно обґрунтованого розміру замовлення

Тема 6. Розподільча логістика у глобальному економічному просторі

Логістичні ланки, ланцюги, канали. Логістичні центри у каналах розподілу. Побудова системи розподілу

Тема 7. Міжнародна логістика складського господарства

Склади у міжнародній логістиці. Документообіг складів. Цифровізація складського господарства

Тема 8. Світова транспортна географія

Міжнародні транспортні коридори та магістралі. Галузева структура транспортної системи світу. Транспортна географія IATA. Модальні перевезення. Роботизація глобальних логістичних перевезень

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7

Розділ 1. Теоретичні та практичні аспекти міжнародної логістики

Тема 1. Понятійний апарат та система міжнародної логістики	11	2	2			7
Тема 2. Міжнародні логістичні системи у світовій економіці	12	2	2			8
Тема 3. Міжнародні логістичні мережі	11	2	2			7
Тема 4. Маркетинг у міжнародних логістичних мережах	11	2	2			7
Разом за розділом 1	45	8	8			29

Розділ 2. Оптимізація й підвищення ефективності економіки логістики

Тема 5. Закупівельна логістика у глобальному економічному просторі	12	2	2			8
Тема 6. Розподільча логістика у глобальному економічному просторі	11	2	2			7
Тема 7. Міжнародна логістика складського господарства	11	2	2			7
Тема 8. Світова транспортна географія	11	2	2			7
Разом за розділом 2	45	8	8			29
Усього годин	90	16	16			58

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Понятійний апарат та система міжнародної логістики	2
2.	Міжнародні логістичні системи у світовій економіці	2
3.	Міжнародні логістичні мережі	2
4.	Маркетинг у міжнародних логістичних мережах	2
5.	Закупівельна логістика у глобальному економічному просторі	2
6.	Розподільча логістика у глобальному економічному просторі	2
7.	Міжнародна логістика складського господарства	2
8.	Світова транспортна географія	2
Разом		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількіст ь годин
1.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 1 "Понятійний апарат та система міжнародної логістики ". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
2.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 2 "Міжнародні логістичні системи у світовій економіці ". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
3.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 3 "Міжнародні логістичні мережі". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
4.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на семінарське заняття за темою 4 "Маркетинг у міжнародних логістичних мережах ". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
5.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 5 "Закупівельна логістика у глобальному економічному просторі". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
6.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 6 "Розподільча логістика у глобальному економічному просторі". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
7.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 7 "Міжнародна логістика складського господарства "Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
8.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 8 "Світова транспортна географія ". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
Разом		58

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Міжнародна логістика» не передбачено навчальним планом

7. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні питань; виконання практичних робіт; у формі поточного письмового тестування (або дистанційно на платформі Moodle); самостійної роботи студентів тощо.

Загальна кількість балів поточного контролю за успішне виконання завдань становить 60. У разі непідготовленості до практичних занять з неповажних причин студент одержує « – 5 балів», за несвоєчасне виконання практичних робіт в установлений термін кількість балів зменшується. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки, при проведенні екзамену.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Разом		
30 балів				30 балів				60	40	100

Структура та складові поточної та підсумкової оцінки з дисципліни:

Поточний контроль – 60 балів. З них:

-40 балів (активна робота на практичних заняттях, що передбачає вирішення практичних завдань);

-20 балів (10*2 поточний тестовий контроль).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

- 5 балів (теоретичне питання);
- 10 балів (надати визначення 2 поняттям, кожне з яких має вагу в 5 балів);
- 10 балів (5 тестових питань по 2 бали);
- 15 балів (практичне завдання - розв'язання кейсу, задачі)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з забороною відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародна логістика», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6465>

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-баловою шкалою переводиться у 4-рівнева шкала оцінювання у такий спосіб:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Gritsenko S., Savchenko L., Matveev B.B., ect. Conceptual principles, methods and models of greening logistics activities. Monograph. – Primedia eLaunch, Boston, USA, 2023. – 218 p
2. Логістика : навч. посіб. / Л. С. Безугла, Н. І. Юрченко, Т. В. Ільченко, І. М. Пальчик, Д. В. Воловик ДДАЕУ. – Дніпро : Пороги, 2021. – 252 с.
3. Алькема В. Г., Кириченко О. С., Філатов С. А.. Логістичний консалтинг: Навчальний посібник. – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2020. 344 с.
4. Федорова В.О. Логістика: навчальний посібник / В.О. Федорова, В.В. Блага. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. – 153 с
5. Ганжуренко І. В., Федорова В. О. Логістична діяльність в системі маркетингу та збуту продукції аграрних підприємств // Український журнал прикладної економіки. 2019 рік. Том 4. № 3. С.282-288.
6. Кустріч Л. О. Логістичні інновації як основа управління підприємством. Економіка та держава. 2020. № 2. С. 10–14.
7. Логістика на залізничному транспорті: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 263 с.
8. Facchini, F. et al. (2020). A Maturity Model for Logistics 4.0: An Empirical Analysis and a Roadmap for Future Research. Sustainability. 12. p 86.
9. Pournader, M., Shi, Y., Seuring, S., &Lenny Koh S. C. (2020). Blockchain applications in supply chains, transport and logistics: a systematic review of the literature, International Journal of Production Research. 58:7. pp. 2063-2081
10. Hahn, G. J. (2020). Industry 4.0: a supply chain innovation perspective, International Journal of Production Research. 58(5), pp. 1425-1441

Допоміжна література

1. Заблоцька Р. О. Мамедов Кянан Алескер огли Сприяння ефективних логістичних послуг в міжнародній торгівлі //Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 131. 2017. С.121-130.
2. Лук'янова О.М. Кривцун Д.Ю. Світовий досвід та перспективи розвитку транспортно-логістичної системи України // Економіка і суспільство, Випуск 18, 2018, С. 166-172

3. Суханова А.В. Світова практика управління грошовими потоками підприємства // Приазовський економічний вісник. Випуск 2(19) 2020. С.220-224
4. Popovych, P. (2016). Analytical technologies in ensuring the economic efficiency of logistics systems. Herald of HNTUSG, 169, pp. 223-225
5. Karpenko O., Kovalchuk S., Kuzmych V., Gorpyniuk, A. (2017). Current state and near-term prospects for development of the transport logistics market in Ukraine. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2(1), pp. 51-60.
6. Handfield, R. Trends and Strategies in Logistics and Supply Chain Management. Embracing Global Logistics Complexity to Drive Market Advantage / R. Handfield, F. Straube, H.-C. Pfohl, A. Wielanod. – Bremen: DVV Media Group GmbH, 2013. p 84.
7. Ben-Daya, M., Hassini, E., & Bahroun, Z. (2019). Internet of things and supply chain management: a literature review, International Journal of Production Research. 57 pp. 15-16.
8. Bukova, B., Brumercikova, E., Cerna, L., & Drozdziel, P. (2018). The position of industry 4.0 in the worldwide logistics chains. LOGI–Scientific Journal on Transport and Logistics, 9(1), pp. 18-23.
9. Gökalp, E., Şener, U., & Eren, P. E. (2017, October). Development of an assessment model for industry 4.0: industry 4.0-MM. In International Conference on Software Process Improvement and Capability Determination pp. 128-142.

10.Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.ukrstat.gov.ua> - сайт Державної служби статистики України
2. <https://bank.gov.ua> - офіційний сайт НБУ
3. <https://www.business.ua> – сайт газети «Бізнес»
4. <https://companion.ua> – сайт новин українського бізнесу.
5. <https://www.business.ua> – сайт «Ділова преса»
6. <https://customs.gov.ua> - офіційний сайт Державної митної служби України
7. <http://translogistics.com.ua> – сайт журналу «Транспорт і логістика»
8. <http://finukr.org.ua> – сайт журналу «Фінанси України»
9. <https://logist.fm/journal/recent> - сайт журналу «Дистрибуція та логістика»
10. <https://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
11. <https://mfa.gov.ua> – офіційний сайт міністерства закордонних справ України
12. <https://www.mof.gov.ua/uk> – офіційний сайт Міністерства фінансів України
13. <https://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт ВР України
14. <https://www.worldbank.org> – офіційний сайт Світового банку
15. <https://www.wto.org> – офіційний сайт СОТ

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (**Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності**) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародна логістика», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6465>.

